

ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. STANISŁAWA STASZICA W PILE

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Język polski

I Podstawa prawna.

Zasady oceniania są zgodne z:

- **Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych** (Dz. U. Nr 83, poz. 562), ze wszystkimi zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem zmieniającym rozporządzenie z dnia 20 sierpnia 2010 r. (Dz. U. Nr 156, poz. 1046) oraz z dnia 17 listopada 2010 r. (Dz. U. Nr 228, poz. 1491) - ujednolicony tekst rozporządzenia wg stanu na dzień 10 grudnia 2010 r. **Rozporządzeniem MEN z dnia 24 lutego 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych;**
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 843)
- **Rozporządzeniem MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół** (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r., poz. 977); załącznik 4 - podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zadaniu egzaminu maturalnego;
- odpowiednio zatwierdzonym do pracy w klasach I-IV, zgodnym z powyższym rozporządzeniem, programem nauczania zatytułowanym: „Ponad słowami”. Program nauczania przedmiotu język polski w liceum i technikum (zgodny z nową podstawą programową i obowiązujący od roku szkolnego 2012/2013) NOWA ERA
- Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania zawartymi w Statucie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Pile (Rozdział VIII - Ocenianie wewnątrzszkolne).

II Założenia ogólne przedmiotowych zasad oceniania.

Zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007r. (Rozdział 2, § 2, ust. 2), „**ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia**”, określone w PSO, „**polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej (...) i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę.**”

Zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007r. (Rozdział 2, § 3, ust. 2 i 3);

1. Przedmiotowe zasady oceniania mają na celu :
 - a) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
 - b) uświadomienie uczniom braków w zakresie umiejętności i wiedzy oraz wdrażanie do samokontroli,

- c) udzielenie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju, poprzez diagnozę własnego poziomu sprawności fizycznej i umiejętności, oraz wskazanie możliwości ich rozwoju,
 - d) motywowanie ucznia do dalszej pracy, wysiłku, samodoskonalenia,
 - e) dostarczanie nauczycielowi, wychowawcy, rodzicom (opiekunom) bieżącej informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach ucznia,
 - f) umożliwienie nauczycielowi bieżącej kontroli rozwoju ucznia, doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej,
 - g) zapewnienie bezpieczeństwa wynikające z niezmienności i zgodności z przyjętymi standardami postępowania.
2. Ocenianie przedmiotowe obejmuje:
- a) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich uczniów i rodziców,
 - b) ustalenie kryteriów i zasad bieżącego, śródrocznego i rocznego oceniania, klasyfikowania oraz uzyskiwania wyższej od proponowanej oceny, według skali, formy i trybu określonego Statutem szkoły,
 - c) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych w trybie określonym przez Statut szkoły,
 - d) określenie sposobu informowania rodziców (opiekunów), wychowawców o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

III Kryteria wymagań przedmiotowych.

Ocenianie powinno być:

- rzetelne – oparte na godnych zaufania, stałych wynikach,
- trafne – dostarczające informacje w ściśle określonym zakresie,
- jasne i zrozumiałe – oparte na czytelnych kryteriach przedstawionych uczniom i rodzicom ,
- obiektywne – te same kryteria oceny dla wszystkich uczniów, uczniów z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji i możliwości,
- jawne – rodzice i uczniowie mają prawo do bieżącej informacji o uzyskanych ocenach i do ich uzasadnienia.

1. Obszary podlegające ocenie.

Ocena semestralna i roczna obejmuje:

- a) Stopień opanowania wymagań edukacyjnych (podstawowych i ponadpodstawowych)
 - w zakresie kształtowania i zastosowania umiejętności;
 - w zakresie zdobywania, przekazywania i wykorzystania wiadomości;
- b) Aktywność, a w tym:
 - zaangażowanie w wykonywanie ćwiczeń i zadań lekcyjnych zbliżone do maksymalnych swoich możliwości,
 - organizacyjną inwencję twórczą,
 - aktywny udział w zajęciach i współuczestnictwo w ich organizacji,
 - uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych ,
 - reprezentowanie klasy, szkoły w konkursach przedmiotowych,
 - uzyskiwanie znaczących osiągnięć w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

- c) Postawę ucznia, a w tym:
- zaangażowanie ucznia w lekcję oraz wysiłek włożony w osiągnięcie wiadomości i umiejętności dostosowany do jego możliwości,
 - kulturę dyskusji i samooceny.
- d) Uczestnictwo w zajęciach, a w tym:
- punktualność przychodzenia na zajęcia,
 - systematyczność uczęszczania na zajęcia,
 - przygotowanie do zajęć.

2. Sposoby i zasady sprawdzania, ocenienia osiągnięć oraz postępów w nauce.

a) Obowiązująca skala ocen

- celujący – 6
 - bardzo dobry – 5
 - dobry – 4
 - dostateczny – 3
 - dopuszczający – 2
 - niedostateczny – 1
- przy ocenianiu obowiązuje następująca skala procentowa:

100 % - celujący
99 – 90 % bardzo dobry
89 – 75 % dobry
74 – 55 % dostateczny
54 – 40% dopuszczający
39 – 0 % niedostateczny

b) Otrzymane oceny mają różną skalę wartości:

I. Prace klasowe, testy, sprawdziany.

II. Diagnozy, kartkówki, odpowiedzi ustne, praca na lekcji.

III. Prace długoterminowe, zadania domowe, prezentacje ustne, aktywność, praca w grupach, recytacje.

c) Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów:

- oceny osiągnięć uczniów są na bieżąco odnotowane w dzienniku lekcyjnym,
- nauczyciel gromadzi wszystkie prace kontrolne, które na życzenie są każdorazowo udostępniane do wglądu uczniowi i jego rodzicom.

Prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem.

Omówienie prac klasowych odbywa się na godzinie lekcyjnej, w terminie do dwóch tygodni od ich przeprowadzenia.

Uczeń nieobecny na pracy pisemnej ma obowiązek napisać ją w terminie ustalonym przez nauczyciela

b) Stosowane formy kontroli

- wypowiedzi ustne (odpowiedź na pytanie nauczyciela, referowanie zagadnień, udział w dyskusji, spontaniczne zabieranie głosu itp.);
- prace pisemne w różnej formie (wypracowania domowe i klasowe, notatki, krótkie odpowiedzi);
- referaty i prezentacje własne;
- praca zespołowa i prezentowanie jej wyników;
- wykonywanie zadań domowych – obowiązkowych i dodatkowych („dla chętnych”);
- aktywność i inicjatywa przejawiana na lekcjach;
- samodzielnie i zespołowo wykonywane zadania złożone (w tym – projekty edukacyjne);
- recytacja utworów literackich, udział w szkolnych przedstawieniach teatralnych, różne formy wypowiedzi związanych z przekładem intersemiotycznym (np. poezja śpiewana, wykonanie plakatu, nakręcenie fragmentu filmu).
- różnego typu testy – pisemne i ustne (sprawdziany wiadomości i umiejętności, testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów literackich i nieliterackich;
- zbiorowa pogadanka sprawdzająca;
- obserwacja udziału ucznia w dyskusji i debacie klasowej;
- obserwacja uczenia się (np. w trakcie pracy w grupach zadaniowych);
- wypracowania i inne prace pisemne: krótko-, średnio- i długoterminowe;
- projekty edukacyjne;
- rozmowy z uczniem, w których wyjaśnia on zastosowane przez siebie procedury (np. sposób analizy i interpretacji utworu literackiego)
- diagnozy maturalne
- sprawdziany ze znajomości lektur przewidzianych w podstawie programowej
- znajomość treści filmów oraz innych tekstów kultury
- kartkówki obejmujące wiadomości z trzech ostatnich lekcji

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY (SEMESTRALNE I ROCZNE);

Uczeń ma obowiązek znać treści omawiane w gimnazjum, szczególnie z zakresu kształcenia językowego oraz lektury: A. Fredro *Zemsta*, A. Mickiewicz *Dziady cz.II*, H. Sienkiewicz wybrana powieść historyczna

POZIOM PODSTAWOWY

Na ocenę dopuszczającą uczeń potrafi:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Odtworzyć informacje sformułowane wprost
- Odczytać sens fragmentów (zdań, grupy zdań, akapitów)
- Wyodrębnić główną myśl całego tekstu
- Wskazać w tekście retorycznym najważniejsze środki językowe służące przekonywaniu

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wybrać podstawowe teksty literackie służące realizacji zadanego tematu, posługując się wybranym źródłem informacji
- Podjąć próbę znalezienia literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu

Świadomość językowa:

- Wymienić nadawcę, odbiorcę i komunikat jako trzy najważniejsze elementy aktu komunikacji językowej
- Odróżnić od siebie teksty pełniące funkcję informatywną, impresywną i ekspresywną
- Objąsnić istotę znaku
- Posługiwać się pojęciem archaizm
- Objąsnić istotę związku frazeologicznego
- Odróżnić od siebie synonimy, homonimy i antonimy
- Posługiwać się pojęciem styl

Analiza i interpretacja tekstów kultury

Wstępne rozpoznanie i analiza:

- Przyporządkować epoce nazwiska pisarzy wskazanych w *Podstawie programowej* oraz wymienić ich dzieła
- Przyporządkować autorowi tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*
- Określić tematykę utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*
- Odróżnić od siebie tekst liryczny, epicki, dramatyczny
- Posługiwać się pojęciami: podmiot liryczny, adresat liryczny, narrator, dialog, monolog
- Wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych epok gatunków literackich: tragedia, hymn, pieśń, tren, komedia, sonet, satyra, powieść epistolarna
- Nazwać najważniejsze prądy umysłowe, filozoficzne i artystyczne omawianych epok oraz wskazać ich cechy
- Wskazać w dziełach literackich zalecanych przez *Podstawę programową* realizację prądów umysłowych, filozoficznych i artystycznych
- Streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych wskazanych w *Podstawie programowej*

- Scharakteryzować głównych bohaterów literackich utworów epickich i dramatycznych wskazanych w *Podstawie programowej*
- Rozpoznać najważniejsze środki i zabiegi stylistyczne w utworach literackich omawianych epok
- Zanalizować utwory wskazane w *Podstawie programowej*, uwzględniając najważniejsze kategorie opisu (podmiot / adresat liryczny, narrator, świat przedstawiony)

Analiza i interpretacja tekstów kultury

Interpretacja i wartościowanie:

- Określić przybliżone ramy chronologiczne epok literackich
- Objąć znaczenie nazw epok literackich
- Odczytać znaczenie podstawowych symboli w dziełach literackich wskazanych w *Podstawie programowej*

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Posługiwać się komunikatywnym językiem w mowie i w piśmie
- Wypowiadać się w mowie i w piśmie na zadany temat, w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu tematu
- Odnieść się w wypowiedzi do tekstów literackich
- Podjąć próbę skomponowania wypowiedzi składającej się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia
- Samodzielnie prowadzić zeszyt przedmiotowy

Dopuszczalne: konieczność pomocy ze strony nauczyciela podczas realizacji zadań, ubogi komentarz, stereotypowość sądów, streszczanie utworu zamiast analizy i interpretacji, drobne błędy rzeczowe, błędy kompozycyjne (np. brak proporcji między poszczególnymi elementami pracy, brak logicznej spójności tekstu, brak wstępu lub zakończenia), błędy stylistyczne, składniowe, frazeologiczne, fleksyjne, interpunkcyjne i ortograficzne.

Na ocenę dostateczną uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Określić funkcję środków językowych w tekście retorycznym
- Rozpoznać ironię w tekście
- Sformułować tezę tekstu bądź fragmentu tekstu
- Podać argumenty na rzecz tezy
- Odróżnić argumenty od przykładów oraz tezę od hipotezy
- Rozpoznać relacje kompozycyjne między poszczególnymi fragmentami (akapitami) tekstu
- Oddzielić informacje od opinii
- Wskazać przyczyny i skutki

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wyszukać podstawowe pozycje z literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu
- Samodzielnie korzystać ze słowników i leksykonów

Świadomość językowa:

- Rozpoznać w tekście sześć elementów aktu komunikacji językowej
- Określić dominującą w tekście funkcję wypowiedzi
- Objąć, na czym polega specyfika budowy języka jako systemu znaków
- Podać genezę i objaśnić znaczenie najczęściej pojawiających się w tekstach związków frazeologicznych
- Wskazać w tekście archaizmy fonetyczne, leksykalne i składniowe
- Rozpoznać w tekście synonimie, homonimie, antonimie i polisemie
- Objąć pojęcie stylizacji

Analiza i interpretacja tekstów kultury

Wstępne rozpoznanie i analiza:

- Określić tematykę wszystkich omawianych utworów literackich
- Podać najważniejsze cechy rodzajowe tekstów lirycznych, epickich i dramatycznych
- Objąć różnicę między literaturą a publicystyką oraz literaturą a retoryką
- Wskazać podstawowe cechy wszystkich omawianych gatunków literackich
- Porównać wizerunki bohaterów literackich oraz tragizm bohaterów
- Scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich

Interpretacja i wartościowanie:

- Powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi
- Rozpoznać cechy charakterystyczne sztuki kolejnych epok
- Opisać motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych
- Scharakteryzować wizję świata i człowieka, odwołując się do omówionych utworów literackich
- Wykorzystać podstawowe konteksty do analizy i interpretacji utworów literackich
- Odczytać nawiązania kulturowe w omawianych utworach z literatury współczesnej
- Odczytać znaczenie podstawowych symboli w omawianych dziełach literackich

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Ułożyć szkicowy plan oraz przygotować na jego podstawie wypowiedź ustną bądź pisemną
- Skomponować wypowiedź składającą się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia
- Formułować wnioski interpretacyjne oparte na samodzielnej analizie tekstu
- Zastosować czytelny podział akapitowy w pracy pisemnej
- Posługiwać się cytatami w funkcji argumentacyjnej
- Posługiwać się na ogół poprawną polszczyzną (w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii, składni)
- Zabrać głos w dyskusji
- Wykonać bez pomocy nauczyciela większość ćwiczeń i zadań realizowanych na zajęciach

Na ocenę dobrą uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Odróżnić retorykę od erystyki
- Objąć mechanizmy powstawania wypowiedzi ironicznej
- Rozpoznać i określić typ nadawcy i typ adresata tekstu
- Rozpoznać charakterystyczne cechy stylu i języka tekstu
- Nazwać środki językowe i określić ich funkcje w tekście
- Wskazać cechy gatunkowe tekstu

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wyszukać różnorodne pozycje z literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu
- Sporządzić poprawny opis bibliograficzny książki i artykułu oraz zapisów elektronicznych
- Korzystać z różnorodnych źródeł informacji

Świadomość językowa:

- Omówić relacje pomiędzy różnymi podsystemami języka
- Przyporządkować charakterystyczne środki językowe poszczególnym funkcjom językowym
- Przedstawić pochodzenie polszczyzny
- Objąć pojęcie neosemantyzacji
- Wskazać niewerbalne środki komunikacji
- Wymienić podstawowe typy stylizacji

Analiza i interpretacja tekstów kultury

Wstępne rozpoznanie i analiza:

- Wymienić głównych twórców kultury (nauki, sztuki, filozofii) i ich dzieła w omawianych epokach
- Określić funkcje środków językowych zastosowanych w tekście
- Wskazać dominantę kompozycyjną i stylistyczną oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego
- Zdefiniować tragizm, komizm i groteskę jako kategorie estetyczne, odwołując się do omówionych utworów

Interpretacja i wartościowanie:

- Wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok
- Porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w utworach omawianych epok, odwołując się do utworów literackich
- Opisać charakterystyczne motywy i toposy, odwołując się do omówionych utworów
- Opisać różne realizacje dydaktycznej funkcji literatury, odwołując się do poznanych tekstów
- Wskazać nawiązania do światopoglądu i estetyki epok wcześniejszych oraz objaśnić przyczynę ich występowania w późniejszych epokach
- Rozpoznać nawiązania do idei epok wcześniejszych w literaturze współczesnej
- Ocenić postawy bohaterów literackich

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Selekcjonować materiał, przywoływać tylko informacje istotne z punktu widzenia tematu
- Posługiwać się terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką oraz językoznawczą
- Sformułować hipotezę badawczą w odniesieniu do tematu
- Podsumować rozważania (uogólnić wnioski wynikające z analizy i interpretacji tekstu)
- Łączyć akapity, używając wskaźników zespolenia
- Posługiwać się poprawną polszczyzną (w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii, składni)
- Posługiwać się stylem stosownym do sytuacji wypowiedzi
- Przestrzegać zasad etykiety językowej podczas rozmowy, dyskusji, negocjacji
- Zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce
- Aktywnie uczestniczyć w większości lekcji

Na ocenę bardzo dobrą uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:**Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji****Czytanie i słuchanie:**

- Odróżnić prawdę od fałszu i szczerść od kłamstwa w wypowiedzi językowej
- Scharakteryzować podstawowe chwytów erystyczne
- Odróżnić od siebie wypowiedź perswazyjną i manipulacyjną
- Zanalizować okres retoryczny jako zamkniętą całość myślowo-stylistyczną
- Wykorzystać analizowane teksty naukowe (krytyczno- i teoretycznoliterackie) i filozoficzne jako kontekst interpretacyjny dla utworów literackich

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Samodzielnie gromadzić i porządkować materiały z różnych źródeł dotyczące języka, literatury, filmu i innych dziedzin sztuki

Analiza i interpretacja tekstów kultury**Wstępne rozpoznanie i analiza:**

- Omówić przemiany gatunkowe w obrębie dramatu i powieści

- Wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich omawianych epok
- Rozpoznać nawiązania do poetyki wcześniejszych epok w literaturze współczesnej
- Wskazać elementy parodii, pastiszu i trawestacji w dziele literackim oraz określić ich funkcje

Interpretacja i wartościowanie:

- Porównać sposoby realizacji tego samego motywu (toposu) w dwóch tekstach literackich
- Zinterpretować dzieło literackie w samodzielnie dobranym kontekście (np. filozoficznym, historycznym, historycznoliterackim, kulturowym)
- Objąć sposoby i mechanizmy reinterpretacji toposów, mitów i symboli literatury wcześniejszych epok w tekstach współczesnych
- Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego, posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką
- Rozpoznać i odczytać przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, symboliczne, alegoryczne, paraboliczne)
- Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki, ze wskazaniem funkcji środków wyrazu specyficznych dla danej dziedziny sztuki
- Dostrzec zależności między tekstem literackim a innymi tekstami kultury

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Podporządkować kompozycję wypowiedzi własnemu zamysłowi interpretacyjnemu
- Skutecznie unikać szablonów i schematów językowych
- Posługiwać się bogatym słownictwem i urozmaiconą składnią
- Posługiwać się bogatą terminologią (unikając pseudonaukowości)
- Posługiwać się stylem stosownym do sytuacji, komunikatywnym, o wyraźnych cechach indywidualnych
- Funkcjonalnie wykorzystywać pozawerbalne środki komunikacji (mowa ciała, intonacja, ton głosu) w wypowiedzi ustnej

Na oceną celującą uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą a ponadto wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem potwierdzone udziałem i osiągnięciami w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

POZIOM ROZSZERZONY

Na ocenę dopuszczającą uczeń potrafi:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Wskazać podstawowy kontekst dla tekstów kultury poznanych w szkole
- Odwołać się do wypowiedzi krytycznoliterackich i teoretycznoliterackich (np. recenzja, szkic, artykuł, esej)
- Dostrzec podstawowy związek pomiędzy tekstem linearnym a hipertekstem
- Rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi
- Nazwać zjawisko nowomowy

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wskazać tekst dodatkowy, wybrany samodzielnie do lektury w celu samokształcenia
- Adiustować tekst na poziomie elementarnym (dostosować tekst do obowiązujących norm, stosować akapity)

Świadomość językowa:

- Nazwać podstawowe funkcje językowe: poznawczą (kategoryzowanie świata) i komunikacyjną (tworzenie wypowiedzi i stosowanie języka w aktach komunikacji)
- Dostrzec podstawowy związek pomiędzy językiem a obrazem świata
- Nazwać podstawowe cechy języka polskiego
- Wskazać podstawowe różnice pomiędzy stylem potocznym a innym stylem funkcjonalnym (artystycznym, naukowym, urzędowym, publicystycznym)

Analiza i interpretacja tekstów kultury

- Dostrzec związek pomiędzy wybranymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym, poznawczym)
- Zauważyć podstawową zmianę, jakiej uległ gatunek lub rodzaj literacki
- Rozpoznać podstawowe aluzje literackie i symbole (np. biblijne), a także podstawowe znaki tradycji (np. antycznej, chrześcijańskiej, staropolskiej)
- Dostrzec w czytanych tekstach parodię i parafrazę
- Rozpoznać styl utworu (np. wiersza renesansowego, barokowego, klasycystycznego, romantycznego)
- Dostrzec motyw występujący w utworze.

Interpretacja i wartościowanie:

- Dostrzec estetyczną wartość utworu literackiego
- Wskazać zasadę zestawienia tekstów i nazwać podstawowe podobieństwo lub różnicę między nimi
- Interpretować esej i felieton (wskazać myśl przewodnią i niektóre treści)
- Wskazać podstawowy związek pomiędzy tekstem literackim a innym tekstem kultury (np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi)
- Wskazać przynajmniej jeden sposób wyrażania wartościowań w tekście

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Tworzyć teksty posiadające funkcję sprawczą
- Intuicyjnie ocenia swoją kompetencję językową, dostrzec podstawowe mankamenty

Na ocenę dostateczną uczeń potrafi:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Wskazać konteksty dla tekstów kultury poznanych w szkole
- Odwołać się do wypowiedzi krytycznoliterackich i teoretycznoliterackich (np. recenzja, szkic, artykuł, esej), wskazać myśl przewodnią tekstu
- Dostrzec związki pomiędzy tekstem linearnym a hipertekstem
- Rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi, wskazać przynajmniej jeden sposób osiągnięcia przejrzystości i sugestywności tekstu
- Rozpoznać nowomowę w tekście

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wskazać teksty dodatkowe, wybrane samodzielnie do lektury w celu samokształcenia
- Adiustować tekst na poziomie elementarnym (dostosować tekst do obowiązujących norm, stosować akapity, dostosowywać kształt i rozmiar czcionki)

Świadomość językowa:

- Nazwać i omówić podstawowe funkcje językowe: poznawczą (kategoryzowanie świata) i komunikacyjną (tworzenie wypowiedzi i stosowanie języka w aktach komunikacji)
- Dostrzec podstawowy związek pomiędzy językiem a obrazem świata, wskazać podstawową przyczynę zaburzenia tego związku
- Nazwać podstawowe cechy języka polskiego, wskazujące na jego przynależność do rodziny języków słowiańskich

- Wskazać podstawowe różnice pomiędzy stylem potocznym a innymi stylami funkcjonalnymi (artystycznym, naukowym, urzędowym, publicystycznym)

Analiza i interpretacja tekstów kultury:

- Dostrzec związek pomiędzy różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym, poznawczym)
- Zauważyć podstawowe zmiany, jakim uległ gatunek lub rodzaj literacki
- Rozpoznać aluzje literackie i symbole (np. biblijne, romantyczne), a także podstawowe znaki tradycji (np. antycznej, chrześcijańskiej, staropolskiej, judaistycznej)
- Dostrzec w czytanych tekstach parodię, parafrazę i tawestację,
- Rozpoznać i nazwać ironię,
- Rozpoznać styl utworu (np. wiersza renesansowego, barokowego, klasycystycznego, romantycznego), wskazać najważniejsze jego wyróżniki,
- Wskazać funkcjonowanie motywu występującego w utworze na tle innych realizacji tego motywu.

Interpretacja i wartościowanie:

- Dostrzec estetyczne wartości utworu literackiego
- Wskazać zasadę zestawienia tekstów, wskazać podobieństwa lub różnice między nimi
- Interpretować esej i felieton (wskazać myśl przewodnią i argumentację), dostrzec strukturę tekstu w odniesieniu do jego podstawowych cech gatunkowych
- Wskazać związki pomiędzy tekstem literackim a innym tekstem kultury (np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi)
- Wskazać sposoby wyrażania wartościowań w tekście

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Tworzyć świadomie teksty posiadające funkcję sprawczą
- Oceniać swoją kompetencję językową, dostrzec podstawowe mankamenty, świadomie ocenić poprawność gramatyczną i słownikową wypowiedzi

Na ocenę dobrą uczeń potrafi:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Wskazać konteksty dla tekstów kultury poznanych w szkole i omówić jeden z nich
- Twórczo odwołać się do wypowiedzi krytycznoliterackich i teoretycznoliterackich (np. recenzja, szkic, artykuł, esej), wskazać myśl przewodnią tekstu i stanowisko autora
- Porównać tekst linearny z hipertekstem, dostrzec wzajemne powiązania
- Rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi, wskazać sposoby osiągnięcia przejrzystości i sugestywności tekstu
- Rozpoznać mechanizmy nowomowy

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wskazać różne kryteria wyboru samodzielnie wyselekcjonowanych tekstów kultury
- Adiustować tekst na poziomie elementarnym (dostosować tekst do obowiązujących norm, stosować akapity, dostosowywać kształt i rozmiar czcionki, wyrównać tekst, wyznaczyć układ stron lub kolumn)

Świadomość językowa:

- Nazwać i omówić funkcje językowe: poznawczą (kategoryzowanie świata), komunikacyjną (tworzenie wypowiedzi i stosowanie języka w aktach komunikacji) oraz społeczną (jednoczenie grupy i budowanie tożsamości zbiorowej – regionalnej, środowiskowej, narodowej)

- Dostrzec związek pomiędzy językiem a obrazem świata i jego uwarunkowania (wiek, wykształcenie, doświadczenie, środowisko), wskazać podstawowe przyczyny zaburzenia tego związku
- Rozpoznać podstawowe cechy języka polskiego, wskazujące na jego przynależność do rodziny języków słowiańskich, sytuować polszczyznę na tle innych języków używanych w Europie
- Wskazać różnice pomiędzy stylem potocznym a innymi stylami funkcjonalnymi (artystycznym, naukowym, urzędowym, publicystycznym), ocenić zasadność ich użycia w tekście

Analiza i interpretacja tekstów kultury

- Omówić związek pomiędzy różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym, poznawczym)
- Opisać podstawowe zmiany, jakim uległ gatunek lub rodzaj literacki, wskazać zasady łączenia w tekście różnych gatunków i rodzajów literackich
- Rozpoznać aluzje literackie i symbole (np. biblijne, romantyczne), a także podstawowe znaki tradycji (np. antycznej, chrześcijańskiej, staropolskiej, judaistycznej) oraz określić ich funkcję kompozycyjną
- dostrzec w czytanych tekstach parodię, parafrazę i trawestację, wskazać ich wzorce tekstowe,
- Rozpoznać i nazwać ironię i określić jej rolę,
- Rozpoznać styl utworu (np. wiersza renesansowego, barokowego, klasycystycznego, romantycznego), wskazać i omówić najważniejsze jego wyróżniki,
- Wskazać funkcjonowanie motywu występującego w utworze na tle innych realizacji tego motywu w literaturze i sztuce.

Interpretacja i wartościowanie:

- Dostrzec i krótko omówić estetyczne wartości utworu literackiego
- Wskazać zasadę zestawienia tekstów, wskazać i omówić podobieństwa lub różnice między nimi
- Interpretować esej i felieton (wskazać myśl przewodnią i argumentację), hierarchizować argumenty, dostrzec strukturę tekstu w odniesieniu do jego cech gatunkowych,
- Wskazać związki pomiędzy tekstem literackim a innym tekstem kultury (np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi), omówić je
- Wskazać sposoby wyrażania wartościowań w tekście, krótko je omówić

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Tworzyć świadomie teksty posiadające funkcję sprawczą, odpowiednio modyfikować ich treść i oddziaływanie
- Oceniać swoją kompetencję językową, dostrzec ewentualne mankamenty, świadomie oceniać poprawność gramatyczną i słownikową, oceniać własną kompetencję komunikacyjną (stosowność i skuteczność wypowiedzenia się)

Na ocenę bardzo dobrą uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Wskazać konteksty dla tekstów kultury poznanych w szkole i omówić je
- Twórczo odwołać się do wypowiedzi krytycznoliterackich i teoretycznoliterackich (np. recenzja, szkic, artykuł, esej), wskazać myśl przewodnią tekstu i stanowisko autora oraz wykorzystać je do sformułowania wniosków
- Porównać tekst linearny z hipertekstem, dostrzec wzajemne powiązania oraz określić ich funkcję

- Rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi, wskazać sposoby osiągnięcia przejrzystości i sugestywności tekstu, dokonać ich wartościowania

- Rozpoznać mechanizmy nowomowy, ocenić jej przydatność i skuteczność w tekście

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wskazać różne kryteria wyboru samodzielnie wyselekcjonowanych tekstów kultury oraz umieć je uzasadnić

- Adiustować tekst na poziomie elementarnym (dostosować tekst do obowiązujących norm, stosować akapity, dostosowywać kształt i rozmiar czcionki, wyrównać tekst, wyznaczyć układ stron lub kolumn, wykonywać przypisy)

Świadomość językowa:

- Nazwać i omówić funkcje językowe: poznawczą (kategoryzowanie świata), komunikacyjną (tworzenie wypowiedzi i stosowanie języka w aktach komunikacji) oraz społeczną (jednoczenie grupy i budowanie tożsamości zbiorowej – regionalnej, środowiskowej, narodowej), ocenić zasadność ich użycia w tekście

- Opisać związek pomiędzy językiem a obrazem świata i jego uwarunkowania (wiek, wykształcenie, doświadczenie, środowisko), wskazać podstawowe przyczyny zaburzenia tego związku, ocenić omawiane zjawiska

- Rozpoznać i wskazać podstawowe cechy języka polskiego, wskazujące na jego przynależność do rodziny języków słowiańskich, sytuować polszczyznę na tle innych języków używanych w Europie

- Wskazać różnice pomiędzy stylem potocznym a innymi stylami funkcjonalnymi (artystycznym, naukowym, urzędowym, publicystycznym), ocenić zasadność ich użycia w tekście, rozpoznać celowe zabiegi służące mieszanemu w wypowiedzi różnych stylów

- Wskazać sposoby wyrażania wartościowań w tekście, szeroko je omówić

Analiza i interpretacja tekstów kultury

- Omówić szeroko związki pomiędzy różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym, poznawczym),

- Opisać podstawowe zmiany, jakim uległ gatunek lub rodzaj literacki, wskazać zasady oraz praktykę łączenia w tekście różnych gatunków i rodzajów literackich

- Rozpoznać aluzje literackie i symbole (np. biblijne, romantyczne), a także znaki tradycji (np. antycznej, chrześcijańskiej, staropolskiej, judaistycznej) oraz określić ich funkcję kompozycyjną i ideową

- Dostrzec w czytanych tekstach parodię, parafrazę i tawestację, wskazać ich wzorce tekstowe

i ocenić zasadność użycia,

- Rozpoznać i nazwać ironię, określić jej rolę w odbiorze dzieła literackiego,

- Rozpoznać styl utworu (np. wiersza renesansowego, barokowego, klasycystycznego, romantycznego), wskazać i szeroko omówić jego wyróżniki,

- Wskazać funkcjonowanie motywu występującego w utworze na tle innych realizacji tego motywu w literaturze i sztuce w różnych epokach.

Interpretacja i wartościowanie:

- Dostrzec i szeroko skomentować estetyczne wartości utworu literackiego

- Wskazać zasadę zestawienia tekstów, wskazać i szeroko omówić podobieństwa lub różnice między nimi, odnieść się do kontekstów

- Interpretować esej i felieton (wskazać myśl przewodnią i argumentację), hierarchizować argumenty, omówić strukturę tekstu w odniesieniu do jego cech gatunkowych),

- Wskazać związki pomiędzy tekstem literackim a innym tekstem kultury (np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi), szeroko je omówić

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Tworzyć świadomie teksty posiadające funkcję sprawczą, odpowiednio modyfikować ich treść i oddziaływanie w zależności od kontekstu pozajęzykowego wypowiedzi
- Oceniać swoją kompetencję językową, dostrzec ewentualne mankamenty i świadomie eliminować je, budować tekst poprawny pod względem gramatycznym i słownikowym, oceniać własną kompetencję komunikacyjną (stosowność i skuteczność wypowiedzania się), dostosować wypowiedź do kontekstu pozajęzykowego

Na oceną celującą uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą a ponadto wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem potwierdzone udziałem i osiągnięciami w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNA OCENA KLASYFIKACYJNA Z OBOWIĄZKOWYCH ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH OKREŚLONE SĄ W STATUCIE SZKOŁY PARAGRAF 10 MPUNKT 46.

IV Wymagania edukacyjne.

Zasady opracowania:

1. Wymagania edukacyjne są zamierzonymi osiągnięciami i kompetencjami uczniów na poszczególnych etapach kształcenia obejmującymi zakres: wiadomości, umiejętności i postaw oraz określają co uczniowie powinni umieć, rozumieć po zakończeniu nauczania przedmiotu.
2. Wymagania edukacyjne dla przedmiotu opracowano na podstawie odpowiedniej podstawy programowej i programu nauczania.

*

V Postanowienia końcowe.

Pozytywną ocenę śródroczną i końcoworoczną otrzymuje uczeń, który otrzymał pozytywne oceny ze wszystkich prac klasowych i wykazał się znajomością wszystkich omawianych lektur.

Na każdą lekcję uczeń przynosi zeszyt, podręcznik lub wskazany przez nauczyciela tekst kultury. Notatki muszą być prowadzone starannie i systematycznie. Każdego ucznia obowiązuje komplet notatek z lekcji a osoba nieobecna ma obowiązek uzupełnić wszystkie notatki i zadania domowe.

1. Przedmiotowe Zasady Oceniania są załącznikiem Wewnętrznych Zasad Oceniania zawartych w Statucie Szkoły i w związku z tym, wszystkie niezapisane w nich ustalenia zawarte są w dokumencie Statutu Szkoły.
2. Z PZO oraz z Wymaganiami Edukacyjnymi na dany rok szkolny, nauczyciel zapoznaje uczniów na pierwszych zajęciach tego roku.
3. Postanowienia PZO mogą ulegać zmianom w procesie ewaluacji.
4. Każda zmiana postanowień PZO (wraz z Wymaganiami Edukacyjnymi) może być wprowadzona przez nauczyciela danego przedmiotu, przed zapoznaniem uczniów z jego treścią. Natomiast ewentualne, wnioskowane i ustalone z uczniami, późniejsze modyfikacje treści, dokonywane mogą być w zakresie i terminie ustalonym przez zespół przedmiotowy.

**